

1. (Çözüm: Serdar Ada-Fetih Koleji)

$$1 \leq \frac{(x+y)(x^3+y^3)}{(x^2+y^2)^2} \leq \frac{9}{8} \text{ ve } x, y \in \mathbb{R}^+$$

Sol Taraf: İfadeyi düzenleyelim: $(x^2+y^2)^2 \leq (x+y)(x^3+y^3)$. Cauchy-Schwarz'dan bu eşitsizliğin doğru olduğunu biliyoruz. Alternatif olarak, ifadeyi açalım:

$$x^4 + 2x^2y^2 + y^4 \leq x^4 + y^4 + x^3y + y^3x$$

$$\Rightarrow 2x^2y^2 \leq x^3y + y^3x. \text{ Her iki tarafı da } xy \text{ ye bölelim.}$$

$\Rightarrow 2xy \leq x^2 + y^2$. Bu ifadenin doğruluğunu da her türlü (AGO'dan, Cauchy-Schwarz'dan, $(x-y)^2 \geq 0$ 'dan) biliyoruz.

Sağ Taraf: İçler dışlar yapıp ifadeyi açalım.

$$8x^4 + 8y^4 + 8x^3y + 8xy^3 \leq 9x^4 + 9y^4 + 18x^2y^2$$

$$\Rightarrow 8x^3y + 8xy^3 \leq x^4 + y^4 + 18x^2y^2$$

$$\Rightarrow 0 \leq x^4 - 8x^3y + 18x^2y^2 - 8xy^3 + y^4 \text{ İfade } (x-y)^4 \text{ 'e çok benziyor, } (x-y)^4 \text{ u ayıralım.}$$

$$\Rightarrow 0 \leq (x-y)^4 - 4x^3y + 12x^2y^2 - 4xy^3$$

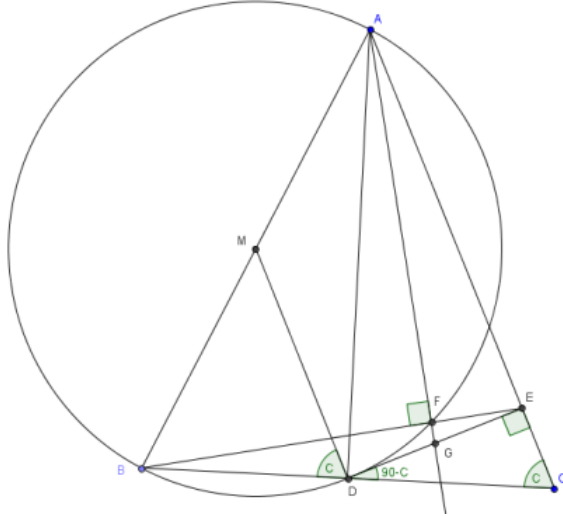
$$\Rightarrow 0 \leq (x-y)^4 - 4xy(x^2 - 3xy + y^2)$$

$$\Rightarrow 0 \leq (x-y)^4 - 4xy(x^2 - 2xy + y^2) + 4x^2y^2$$

$$\Rightarrow 0 \leq (x-y)^4 - 4xy(x-y)^2 + 4x^2y^2$$

$\Rightarrow 4xy(x-y)^2 \leq (x-y)^4 + 4x^2y^2$. Bu ifadenin doğruluğunu da her türlü (AGO'dan, Cauchy-Schwarz'dan, $(x-y)^2 \geq 0$ 'dan) biliyoruz.

2. (Çözüm: Serdar Ada-Fetih Koleji)

$|DG| = |GE|$ olduğunu göstermek istiyoruz. $|GE|$ yi AEG dik üçgeninden Öklid'i kullanarak kolaylıkla hesaplayabiliyoruz: $|GE|^2 = |GF| \cdot |GA|$.

$|DG|$ nin karesinin de bu ifadeye eşit olduğunu göstermek istiyoruz. $|DG|^2 = |GF| \cdot |GA|$ olması için $|DG|$, çembere teğet olmalı. Çemberin merkezi M olsun. Yani $\angle MDE = 90^\circ$ olduğunu göstermeliyiz.

Üçgen ikizkenar ve $|BD| = |DC|$ olduğundan $\angle ADB = 90^\circ$ olur. $\angle ADB = 90^\circ$ olduğundan $|AB|$ çemberin çapı olur. Yani M , $|AB|$ nin orta noktasıdır. M ve D orta noktalar olduğundan $MD \parallel AC$ dir. Bu durumda $\angle MDB = \angle ECD$ olur. $\angle MDE = 180^\circ - (\angle MDB + \angle CDE) = 180^\circ - (\angle ECD + \angle CDE) = 180^\circ - 90^\circ = 90^\circ$.

3a. (Çözüm: Serdar Ada-Fetih Koleji)

İfadenin rasyonel olması için $\sqrt{n^2 - m^2} = k$ 'nın tamsayı yani (k, m, n) 'nin pisagor üçlüsü olması gerekiyor. Ayrıca bu sayıların hepsini sabit bir c tamsayısı ile çarptığımızda kesrin değeri de k ile çarpılmış olur.

İfadeyi asal yapmak için aklımıza gelen ilk pisagor üçlüsünü deneyelim: $\frac{5^2 + 4^2}{3} = \frac{41}{3}$. $c = 3$ aldığımızda $m = 12$, $n = 15$ için $p = 41$ olur. Benzer şekilde diğer ikisini de bulalım.

$$\frac{5^2 + 3^2}{4} = \frac{17}{2}, c = 2, m = 6, n = 10, p = 17.$$

$$\frac{13^2 + 5^2}{12} = \frac{97}{6}, c = 6, m = 30, n = 78, p = 97.$$

3b. (k, m, n) pisagor üçlüsü olduğundan $ebob(m, n) = d$ olmak üzere, aralarında asal öyle x, y pozitif tamsayıları vardır ki, $n = d(x^2 + y^2)$ ve $m = d(x^2 - y^2)$ ya da $m = 2dxy$ 'dir.

I. Durum: $m = d(x^2 - y^2)$ ise,

$$\frac{n^2 + m^2}{\sqrt{n^2 - m^2}} = \frac{d(x^4 + y^4)}{xy} = p. \text{ İfadenin tamsayı olması için } x \text{ ve } y \text{ nin payı bölmesi gerekir.}$$

$ebob(x, y) = 1$ olduğundan $ebob(xy, x^4 + y^4) = 1$ olur. Bu durumda xy, d 'yi bölmelidir. Fakat p asal olduğundan $xy = d$ olmalıdır. O halde $p = x^4 + y^4$ olur. x ve y den biri tek diğeri çift olduğundan $p \equiv 1 \pmod{8}$ olur.

II. Durum $m = d(2xy)$ ise,

$$\frac{n^2 + m^2}{\sqrt{n^2 - m^2}} = d \frac{x^4 + y^4 + 6x^2y^2}{x^2 - y^2} = d \frac{(x^2 - y^2)^2 + 8x^2y^2}{x^2 - y^2} = d(x^2 - y^2) + d \frac{8x^2y^2}{x^2 - y^2} = p.$$

p nin tamsayı olması için $d \frac{8x^2y^2}{x^2 - y^2}$ ifadesinin tamsayı olması gerekir. x ile y aralarında asal olduğundan $ebob(x^2y^2, x^2 - y^2) = 1$ olur. Yani $x^2 - y^2, 8d$ 'yi böler. Ayrıca p asal olduğundan $x^2 - y^2$ aynı zamanda d 'nin katı olmak zorundadır. $x^2 - y^2; d, 2d, 4d$ ya da $8d$ dir.

- $x^2 - y^2 = d$ ise, $p = d^2 + 8x^2y^2$ asal ise d tek olmalı yani $p \equiv d^2 \equiv 1 \pmod{8}$
- $x^2 - y^2 = 2d$ ise, $p = 2d^2 + 4x^2y^2$ asal olamaz.
- $x^2 - y^2 = 4d$ ise, $p = 4d^2 + 2x^2y^2$ asal olamaz.
- $x^2 - y^2 = 8d$ ise, $p = 8d^2 + x^2y^2$, x ve y den en az biri çift olduğundan, asal olamaz.

4. (Çözüm: Serdar Ada-Fetih Koleji)

Soruyu graf sorusuna çevirip öyle çözelim. Grafımızda 31 köşe olsun: $M_1, M_2, \dots, M_{20}, F_1, F_2, \dots, F_{11}$. M_i köşeleri matematik sorularını, F_j fizik sorularını, her bir kenar da öğrencilerin seçtiği soru çiftlerini temsil etsin. Yani bir öğrenci M_5 matematik sorusu ile F_8 fizik sorusunu çözdüyse bunu M_5 ile F_8 'i birleştiren kenarla göstereceğiz. Bu durumda açıktır ki öğrenci sayısı ile kenar sayısı birbirine eşittir.

Şimdi soruyu okuyarak graf üzerindeki kısıtlamaları belirleyelim.

1. Her kenarın bir köşesi M 'lerden, diğer köşesi F 'lerden olmak zorunda.
2. Her iki nokta arasında en fazla 1 kenar çizilebilir.
3. Her kenarın iki köşesinden en az birinin derecesi 2 ya da daha azdır.

Derecesi en fazla iki olan köşelerin dereceleri $d_1, d_2, \dots, d_k$ olsun. Yukarıdaki 3. maddeden dolayı kenar sayısı $\leq d_1 + d_2 + \dots + d_k$ olur. Çünkü her kenar bu toplamın içinde en az 1 kez bulunur. $d_i \leq 2$ olduğu için, $d_1 + \dots + d_k \leq 2k$ olur. Yani kenar sayısı $\leq 2k$ 'dir.

- $k = 31$ ise,
Bu durumda tüm noktaların derecesi en fazla 2 olmak zorundadır. Fakat tüm kenarların en az bir köşesi F olacağı için kenar sayısı en fazla $2 \times 11 = 22$ olabilir.
- $k = 30$ ise,
Bu durumda ya tüm F noktalarının derecesi en fazla 2 ya da tüm M noktalarının derecesi en fazla 2'dir. Kenar sayısı en fazla $2 \times 11 = 22$ ya da $2 \times 20 = 40$ olabilir.
- $k = 29$ ise,
 F 'lerin ya da M lerin hepsinin derecesi en fazla 2 olduğunda en çok 40 kenar elde edilebildiğini yukarıda gösterdik. Geriye şu durum kalıyor: iki grupta da derecesi 2'den fazla birer köşe varsa. F lerde derecesi en fazla 2 olan 10 köşe ve derecesi 2'den büyük bir köşe olacak. Derecesi 2'den büyük olan köşenin derecesi en çok 20 olabilir (20 tane M olduğu için). Yani kenar sayısı en fazla $2 \times 10 + 20 = 40$ olabilir.
- $k = 28$ ise,
Yani 3 köşenin derecesi 2'den fazla olması durumu. Yukarıdaki durumlarda F 'de derecesi 2'den büyük olan köşelerin sayısı 2'den az iken en fazla 40 kenar olabileceğini ispatlamıştık. Geriye sadece F lerden derecesi 2'den büyük olan köşelerin sayısı 2 ve M lerden derecesi 2'den büyük olanların sayısı 1 ise durumu kalıyor. Şimdi de kenarların sayısını M lerden bulalım. M lerde derecesi en fazla 2 olan 19 köşe ve derecesi 2'den büyük olan 1 köşe var ve o köşenin derecesi en fazla 11. Dolayısıyla kenar sayısı en fazla $2 \times 19 + 11 = 49$ olabilir.
- $k = 27$ ise,
Her k değeri için en fazla $2k$ kenar olabileceğini biliyoruz. $k = 27$ için 54 kenarlı bir graf bulmak mümkün. Kenarları listeleyelim:
(M_1, F_3)
(M_1, F_4)
...
(M_1, F_{11})
(M_2, F_3)

(M_2, F_4)

...

(M_2, F_{11})

(M_3, F_1)

(M_3, F_2)

(M_4, F_1)

(M_4, F_2)

(M_5, F_1)

(M_5, F_2)

...

(M_{20}, F_1)

(M_{20}, F_2)

Toplamda $9 + 9 + 2 \times 18 = 54$ kenar yazmış olduk. Daha küçük k değerleri için 54'ten az kenar oluşturulabileceği için cevap $\boxed{54}$ tür.